

31 SZ. FŐÚT, BUDAPEST ÉS NAGYKÁTA KÖZÖTTI SZAKASZÁNAK FEJLESZTÉSE

KERÉKPÁRUTAK LÉTESÍTÉSE

NATURA 2000 HATÁSBECSLÉS

FELSŐ-TÁPIÓ (HUDI20019)

KIEMELT JELENTŐSÉGŰ TERMÉSZETMEGŐRZÉSI TERÜLET

Megrendelő

***FŐMTERV Mérnöki Tervező Zrt.
1024, Budapest Lövőház u. 37.***

Vibrocomp témaszám - 40/2025

Vibrocomp képviselő – Bite Pál Endréné dr.

A DOKUMENTÁCIÓ ELKÉSZÍTÉSÉBEN RÉSZT VETT

VIBROCOMP Akusztikai és Számítástechnikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

Székhely: 1118 Budapest, Bozókvar utca 12.
Tel: + 36 1 3107292 // Fax: + 36 1 3196303

E-mail: info@vibrocomp.com
Web: www.vibrocomp.com

Vibrocomp Kft.			
Bite Pálné dr.	MMK: 01-0193	OKTF: Sz-035/2009	okl. környezetvédelmi szakmérnök
Dr. Bite Pál Zoltán	MMK: 01-12481		okl. villamosmérnök, okl. közgazdász
Silló Szabolcs	MMK: 13-13573	OKTF: Sz-036/2009	okl. környezetmérnök, okl. terület-, település-fejlesztési szakgeográfus
Bencsik Tímea	MMK: 01-14704	OKTF: Sz-010/2013.	okl. tájépítésmérnök
Dr. Fülöp Bence			okl. természetvédelmi mérnök
Péntek Szilamér Ferenc			okl. természetvédelmi mérnök

Felelős tervező:

Bite Pál Endréné dr.	MMK: 01-0193	OKTF: Sz-035/2009	okl. környezetvédelmi szakmérnök
----------------------	---------------------	-------------------	---

TARTALOMJEGYZÉK

1. Azonosító adatok.....	5
1.1. A terv készítőjének, illetve a beruházónak a neve, címe, elérhetősége	5
1.2. A Natura 2000 hatásbecslést készítő szervezet neve, címe, elérhetősége, résztvevő személyek neve és végzettsége, szakértői jogosultsága	5
2. Az érintett Natura 2000 terület	6
2.1. A Natura 2000 területek neve és kódja, amelyekre a terv vagy a beruházás várhatóan hatással van	6
2.2. Az érintett Natura 2000 terület célja, szerepe	6
2.3. Azoknak a közösségi jelentőségű élőhelyeknek, fajoknak a felsorolása, amelyeknek valamely állományára vagy természetvédelmi helyzetére a Natura 2000 területen hatással lehet a beruházás.....	7
2.4. Egyéb védett területek, amelyekre hatással lehet a terv vagy beruházás.....	8
3. A terv vagy beruházás	9
3.1. A Natura 2000 területre hatással lévő terv vagy beruházás bemutatása, céljának meghatározása, élővilág-védelmi szempontból fontos műszaki paraméterek leírása	9
3.1.1. A terv bemutatása	9
3.1.2. Műszaki paraméterek.....	9
3.1.3. A beruházás céljának meghatározása	10
3.2. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, az általa és csatlakozó létesítménye által igénybe vett terület és az okozott hatás nagysága.....	11
3.2.1. A tervezett beruházás mérete.....	11
3.2.2. A tervezett beruházás jelentősége.....	11
3.2.3. Tervezett időtartama	11
3.2.4. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, igénybe vett terület bemutatása	11
3.2.5. Az okozott hatás nagysága.....	12
3.3. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása	13
3.3.1. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama	13
3.3.2. A kivitelezés során várható hatások bemutatása	13
3.3.3. Az üzemelés során várható hatások bemutatása	14
3.4. A terv vagy beruházás megvalósításához szükséges (területfoglalással járó) létesítmények ismertetése	15
3.5. A terv vagy beruházás teljes hatásterületén a természeti állapot jellemzése	15
4. A beruházás kedvezőtlen hatásai.....	19
4.1. A várható természeti állapotváltozás leírása a beruházás megvalósulását követően vagy annak következtében	19
4.1.1. Közösségi jelentőségű élőhelyekben várható állapotváltozás.....	19
4.1.2. Natura 2000 jelölő és a hazai jogszabályok által védett fajok állományában várható állapotváltozás	21
4.2. A Natura 2000 terület célkitűzéseivel kapcsolatban várható hatások becsült mértéke...	22
5. Alternatív (egyéb észszerű) megoldások	24
5.1. A tervező, illetve beruházó által tanulmányozott alternatív megoldások bemutatása (a térbeli kiterjedés, elhelyezkedés, nagyságrend, módszer szempontjából)	24
6. A megvalósítás indokai.....	25

6.1.	A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségének indokai	25
7.	A kedvezőtlen hatások mérséklése	25
7.1.	Általános intézkedések.....	25
7.2.	Speciális intézkedések	26
8.	Kiegyenlítő intézkedésekre vonatkozó javaslatok.....	27
9.	Összegzés	27
10.	Mellékletek	28
10.1.	Adat- és információforrások:	28

---

1. AZONOSÍTÓ ADATOK

1.1. A TERV KÉSZÍTŐJÉNEK, ILLETVE A BERUHÁZÓNAK A NEVE, CÍME, ELÉRHETŐSÉGE

Név: Fővárosi Mérnöki Tervező és Tanácsadó Zrt.

Székhely: 1024, Budapest Lövőház u. 37.

1.2. A NATURA 2000 HATÁSBECSLÉST KÉSZÍTŐ SZERVEZET NEVE, CÍME, ELÉRHETŐSÉGE, RÉSZTVEVŐ SZEMÉLYEK NEVE ÉS VÉGZETTSÉGE, SZAKÉRTŐI JOGOSULTSÁGA

A dokumentációt készítette:

Név: Vibrocomp Kft.

Székhely: 1118 Budapest, Bozókvar utca 12.

Cégjegyzékszám: 01-09-166886

Adószám: 10766323-2-43

Bankszámlaszám: 10102093-16268003-00000002

Szakmai felelős:

Bite Pál Endréné dr.

E-mail: bite@vibrocomp.com

Mobil: 06-30-940-1285

okl. környezetvédelmi szakmérnök

MMK az: 01-0193

2. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET

2.1. A NATURA 2000 TERÜLETEK NEVE ÉS KÓDJA, AMELYEKRE A TERV VAGY A BERUHÁZÁS VÁRHATÓAN HATÁSSAL VAN

Neve:	Felső-Tápió
Kódja:	HUDI20019
Státusza:	Kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület
Kiterjedése:	2047,64 ha
NPI működési területe:	Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság

2.1.1. ábra: A Felső-Tápió különleges természetmegőrzési terület (HUDI20019) és az Alsó-Tápió és patak völgyek (HUDI20050) elhelyezkedése a beruházás környezetben

2.2. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLET CÉLJA, SZEREPE

Felső-Tápió (HUDI20019) célkitűzéseit a Natura 2000 terület sdf lapja alapján mutatjuk be.

Általános célkitűzés

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot és a kedvező természetvédelmi állapottal összhangban lévő gazdálkodás feltételeinek biztosítása.

Specifikus célkitűzések

Kedvező természetvédelmi helyzet megőrzése:

A területen található jó állapotú pannon homoki gyepek, égeresek, kékperjés láprét, mészkedvelő üde láprét kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése

A területen található lápi póc (*Umbra krameri*), ürge (*Spermophilus citellus*), szarvas álganéjtúró (*Bolbelasmus unicornis*), homoki kikerics (*Colchicum arenarium*) és homoki nőszirm (*Iris humilis*) állományok fennmaradásának biztosítása.

Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva - több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba.

A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fafajok elegyaránya nem növekedhet

A többlet vízhatástól függő jelölő élőhelyek számára a megfelelő vízellátottság és vízháztartás biztosítása, vízjárást negatívan befolyásoló vízrendezési beavatkozások nem végezhetőek.

Kedvező természetvédelmi helyzet elérése érdekében szükséges fejlesztés:

Invazív fajok, különösen a selyemkóró, kanadai aranyvessző, zöld juhar, fehér akác, bálványfa, fekete fenyő által veszélyeztetett jelölő gyeptársulások megóvása a degradációtól, az invazív fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése.

Az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása a jelölő gyeptípusok területén a túlhasználat / alulhasználat elkerülése érdekében.

A jelölő erdei élőhelyek állományaiban előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz.

A Szentmártonkátai Gicei-hegy és a nagykátai Cseh-domb homokbuckáin a nyílt homokpusztagyepek helyreállítása, invazív fajok irtása, akácosok esetében fokozatos fafajcserés felújítás.

Felső-Tápió menti mocsárréteken az aranyvessző eltávolítása.

Felső-Tápió mellett lévő egykori medermaradványok vízutánpótlásának kialakítása.

A becserjésedés / alulhasználat miatt leromlott kékperjés láprétek és mocsárrétek gyeppé alakítása és fenntartása extenzív mezőgazdasági használattal, a lápcserjések túlzott térfoglalásának megakadályozása.

91E0 élőhely javítására fafajcsere az élőhelyre eredetileg jellemző őshonos fajok (fehér fűz, enyves éger fekete nyár) telepítésével, és új ligeterdő állományok kialakítása.

2.3. AZOKNAK A KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYEKNEK, FAJOKNAK A FELSOROLÁSA, AMELYEKNEK VALAMELY ÁLLOMÁNYÁRA VAGY TERMÉSZETVÉDELMI HELYZETÉRE A NATURA 2000 TERÜLETEN HATÁSSAL LEHET A BERUHÁZÁS

Felső-Tápió (HUDI20019) különleges természetmegőrzési terület jelölő élőhelyei és fajai..

2.3.1. táblázat: Jelölő élőhelyek a teljes természetmegőrzési területen

Kód	Élőhely neve	Kiterjedése a teljes területen (ha)
91E0	éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők	11.55
6410	kékperjés láprétek	31.01
91N0	pannon homoki borókás-nyárasok	6.65
6440	ártéri mocsárrétek	339.38
6260	pannon homoki gyepek	295.95
91F0	keményfás ligeterdők	6.79

2.3.2. táblázat: Jelölő fajok a teljes természetmegőrzési területen

Magyar név	Tudományos név
kisfészű aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>
homoki nőszirm	<i>Iris humilis ssp. arenaria</i>
homoki kikerics	<i>Colchicum arenarium</i>
nagy tűzlepke	<i>Lycanea dispar</i>
vérű-hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>
szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>
skarlátbogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>
lápi póc	<i>Umbra krameri</i>

Magyar név	Tudományos név
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>
réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>
vágó csík	<i>Cobitis teania</i>
dunai tarajosgőte	<i>Triturus dobrogicus</i>
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>
ürge	<i>Spermophilus citellus</i>
vidra	<i>Lutra lutra</i>

2.4. EGYÉB VÉDETT TERÜLETEK, AMELYEKRE HATÁSSAL LEHET A TERV VAGY BERUHÁZÁS

Az Alsó-Tápió és patak völgyek (HUDI20050) és a Hajta mente (HUDI20025) különleges természetmegőrzési terület megtalálható a közvetett hatásterületen belül. Ezekre a területekre külön Natura 2000 Hatásbecslés készült.

A különleges jelentőségű természetmegőrzési területnek a beruházás hatásterületére eső része az Ökológiai Hálózat ökológiai folyosójával és magterületével jelentős részben átfed.

3. A TERV VAGY BERUHÁZÁS

3.1. A NATURA 2000 TERÜLETRE HATÁSSAL LÉVŐ TERV VAGY BERUHÁZÁS BEMUTATÁSA, CÉLJÁNAK MEGHATÁROZÁSA, ÉLŐVILÁG-VÉDELMI SZEMPONTBÓL FONTOS MŰSZAKI PARAMÉTEREK LEÍRÁSA

3.1.1. A terv bemutatása

A 46 km hosszú, 2x1 forgalmi sávós, Budapest – Nagykáta között megvalósuló 31. számú főúthoz kapcsolódó kerékpárút kiépítése.

3.1.2. Műszaki paraméterek

Főbb tervezési paraméterek

Forgalmi sávok száma: 1 sáv

Koronaszélesség: 3,55 m; 6,00 m

Vízszintes vonalvezetés

A vizsgált útszakasz a 15-ös szakasz TÁ2 jelű részlete, amelynek az eleje a 31-es úttal párhuzamosan haladó újonnan épített kerékpárút folytatása 0+000 km szelvénnel kezdődően. A kerékpárút ezen a szakaszon érinti a Natura 2000 területet. A 0+751 km szelvényénél keresztezi a Felső-Tápió patakot egy meglévő, de felújítandó hídon, majd átvezet a Sülyi úton. Ezen a szakaszon a meglévő kerékpárút burkolatcseréje történik.

A 15-ös szakasz TÁ2 jelű nyomvonal teljes hossza 973 m, ebből a Natura 2000 területet 400 méter hosszan (0+583 – 0+983) érinti.

A 16-os szakasz Szentmártonkáta közigazgatási területén fog megvalósulni. Az útvonal egy jelenleg is használt földúton vezet, ahol egy vegyesforgalmú aszfaltozott út kerül kialakításra. A közvetett hatásterület a Natura 2000 területet a 16. szakasz 0+000 – 1+200 km szelvényéig érinti. Közvetlen érintettség nem várható, a tervezett kerékpárút a különleges természetmegőrzési területet 25 méterre megközelíti.

A 16-ös szakasz teljes hossza 6024 m, ebből a Natura 2000 területet 200 méter hosszan érinti a közvetett hatásterület.

Magassági vonalvezetés

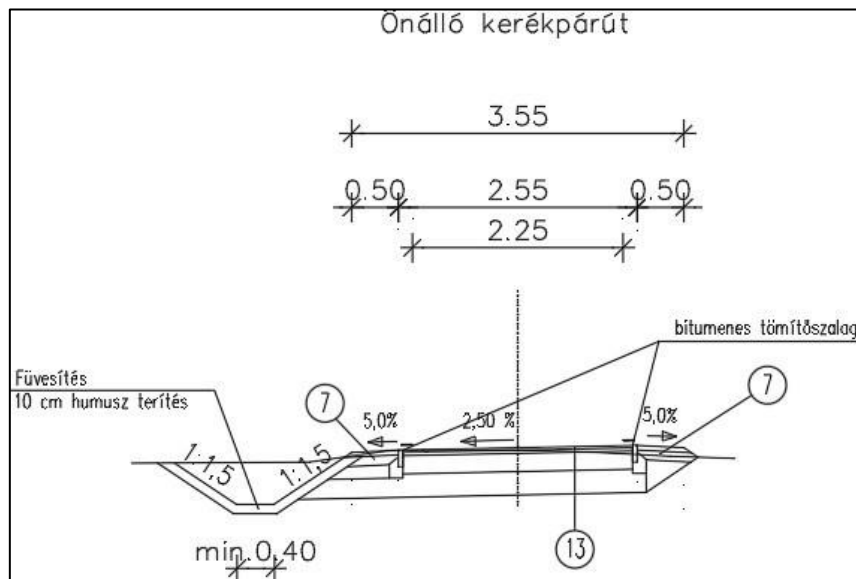
A 15-ös szakaszon kerékpárút magassági kialakítása követi a meglévő kerékpárút magassági vonalvezetését. Műtárgyak közül a Natura 2000 terület közelében a 0+751 km szelvényben a Felső-Tápió-patakot keresztező műtárgy kerül felújításra.

A 16-os szakaszon az út magassági vonalvezetése a terepet követi le, csatlakozik a megelőző és követő szakaszhoz, valamint a vasúti átjáró magasságához.

Keresztmetszeti kialakítás

A 15-ös szakaszon tervezett 1 forgalmi sávos út 3,55 m-es koronaszélességgel épül ki.

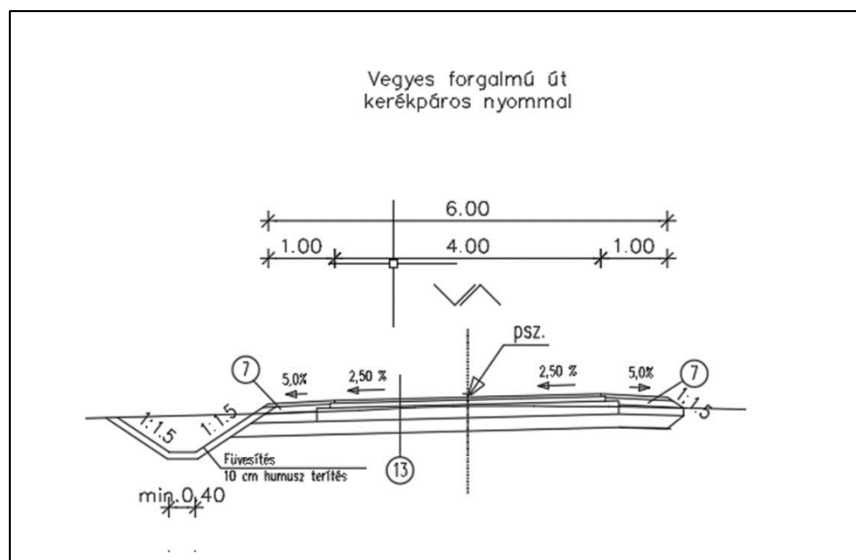
A keresztmetszeti kialakítás vázlatát a következő ábra mutatja:

3.1.1. ábra: A tervezett út mintakeresztmetszelvénye

A 16-os szakaszon tervezett 1 forgalmi sávos út 6,00 m-es koronaszélességgel épül ki.

A keresztmetszeti kialakítás vázlatát a következő ábra mutatja:

3.1.2. ábra: A tervezett út mintakeresztmetszelvénye

3.1.3. A beruházás céljának meghatározása

A tervezett beruházás célja Maglódtól, Nagykátán át a megyehatárig egy kerékpárút létrehozása, a kerékpárosok biztonságos közlekedése érdekében.

3.2. A TERV VAGY BERUHÁZÁS TÉRBELI KITERJEDÉSE, AZ ÁLTALA ÉS CSATLAKOZÓ LÉTESÍTMÉNYE ÁLTAL IGÉNYBE VETT TERÜLET ÉS AZ OKOZOTT HATÁS NAGYSÁGA

3.2.1. A tervezett beruházás mérete

A beruházás Maglód, Gyömrő, Mende, Süllyás, Tápiószecső, Szentmártonkáta és Nagykáta közigazgatási területét érinti. A Natura 2000 terület Tápiószecső területén érintett.

A létesítményeket meghatározatlan időre, de alapvetően hosszú távra tervezik. Élettartamukat várhatóan elsősorban a változó követelmények alapján határozzák majd meg.

3.2.2. A tervezett beruházás jelentősége

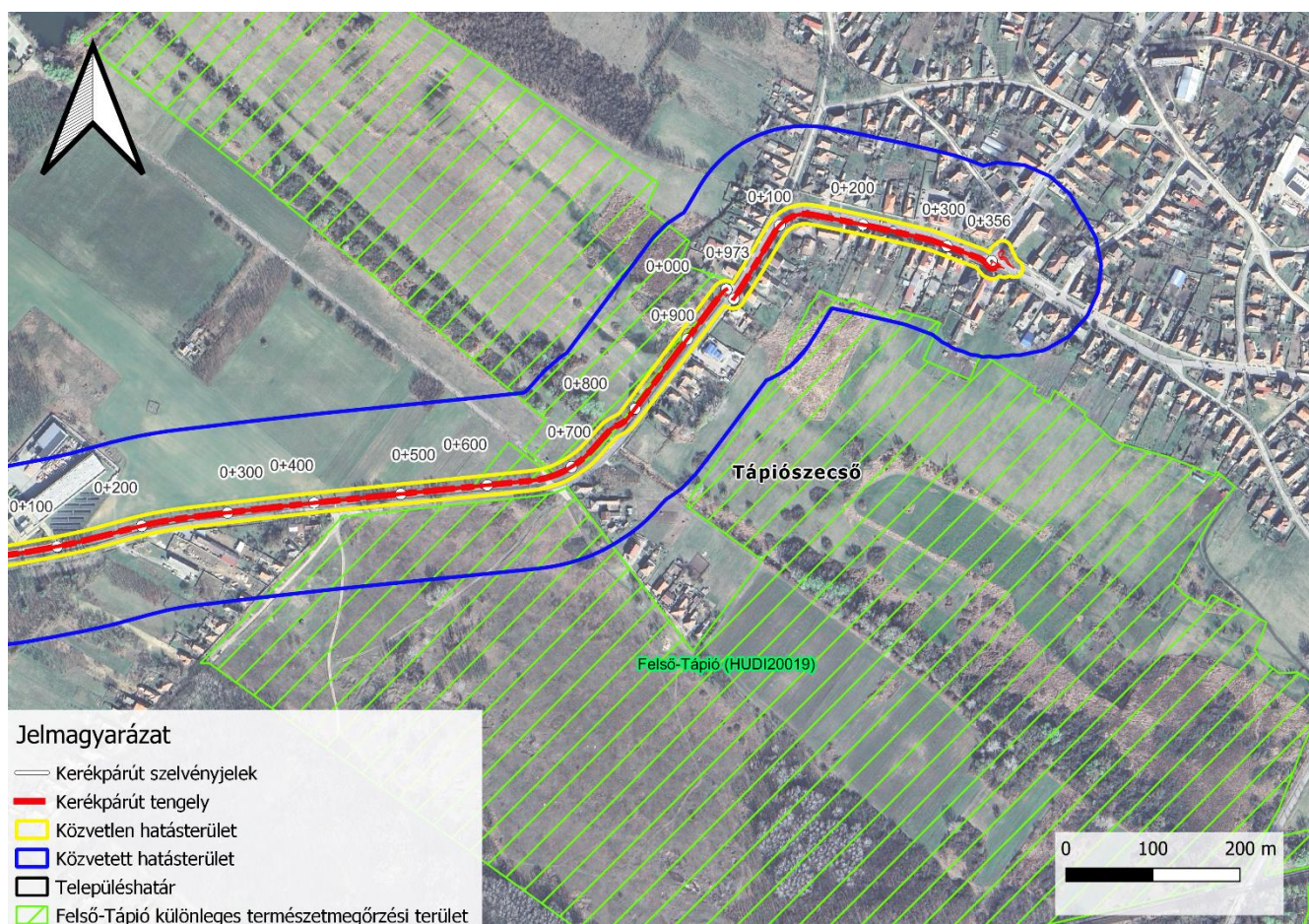
Jelen projekt feladata részben önálló, részben közös felületen vezetett kerékpárút tervezése Maglód közigazgatási területén Hold utcából indulva Nagykátán keresztül Pest vármegye határáig.

3.2.3. Tervezett időtartama

Kivitelezés várható befejezése: 2030 I. negyedév

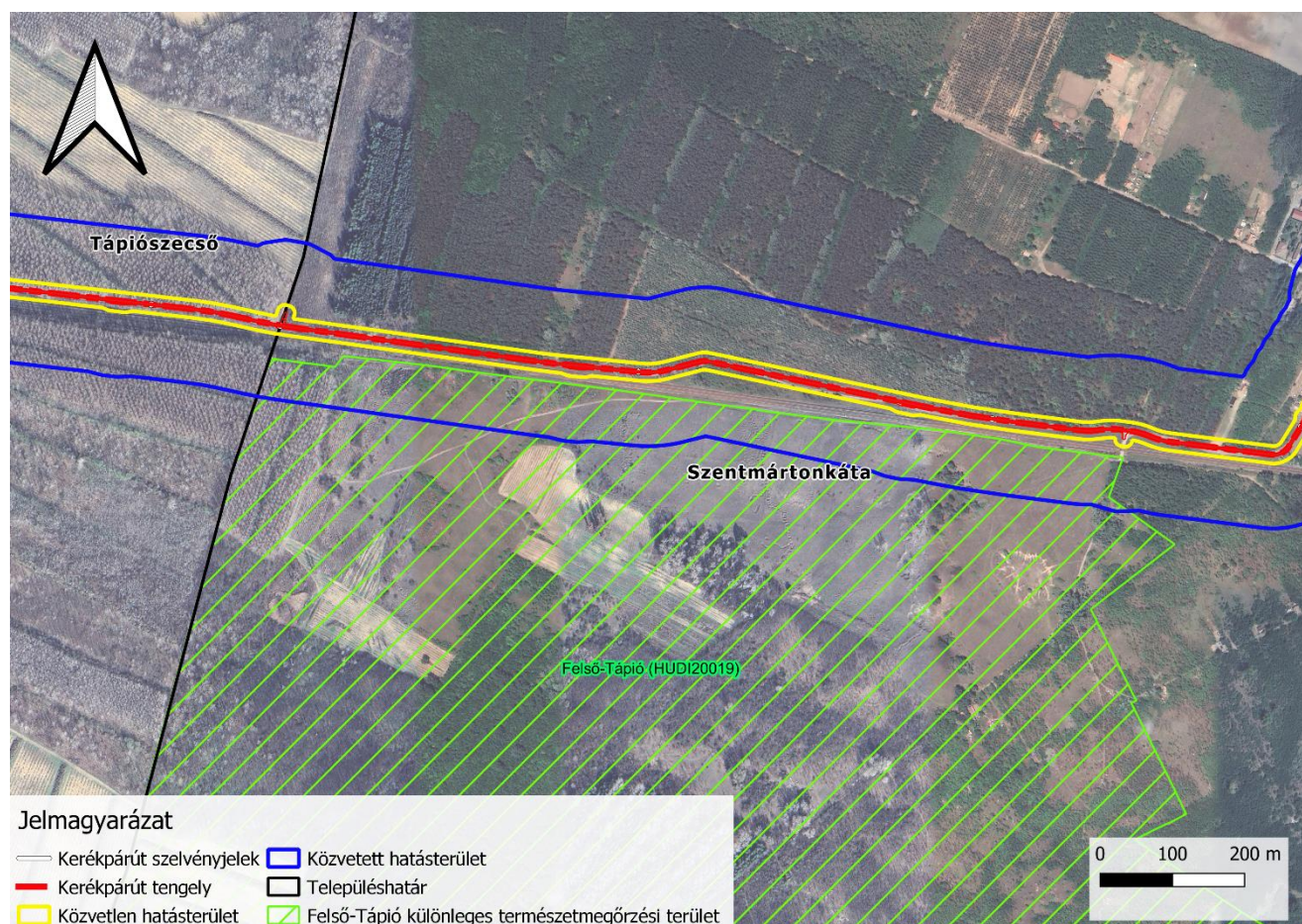
3.2.4. A terv vagy beruházás térbeli kiterjedése, igénybe vett terület bemutatása

A Felső-Tápió (HUDI20019) területén a beruházás során közvetlen területi igénybevétel várható, ennek összesített mértéke 0,2 hektár.

3.2.1. ábra: A Natura 2000 terület várható igénybevétele a 15-ös szakaszon

3.2.1. ábra: A Natura 2000 terület várható igénybevétele a 16-os szakaszon

3.2.5. Az okozott hatás nagysága

3.2.5.1. Közvetlen hatásterület

Közvetlen hatásterületnek azokat a területeket vettük, melyek a kivitelezés során közvetlenül beépítésre kerülnek, a tervezett közműkiépítések helyszínei vagy a kisajátítás tervezett területén belül vannak, így komolyan fennál annak lehetősége, hogy a kivitelezés során közelítőutak, vagy egyéb ideiglenes területfoglalások miatt megszűnik a jelenleg jellemző vegetáció. A tervezett beruházás tengelyétől számított 5-5 méteres környezetét tekintettük közvetlen hatásterületnek.

3.2.5.2. Közvetetett hatásterület

A közvetett hatásterület lehatárolása a különböző élőhelyek és fajok tekintetében eltérő nagyságú területeket jelenthet. Egy vizes/nedves élőhely esetében a közvetett hatásterület nagyobb lehet, mint a teresztis élőhelyeknél.

A lokális, kis területen mozgó, nem agilis fajok esetében a közvetett hatásterület nagysága sokszor a közvetlen hatásterülettel azonos, míg az agilis, nagy területeken mozgó, vándorló, vagy fotofil fajoknál a közvetett hatásterület kiterjedtebb. A különböző fajokra egyes hatások eltérő módon hatnak. A zavarásra érzékenyebb fajok esetében már maga az emberi jelenlét is jelentős hatást gyakorolhat (pl. ragadozó madarak), míg más fajoknál a zaj-, fény-, vagy éppen a forgalom (vonuló fajok) jelentenek veszélyforrást.

Ennek figyelembevételével a közvetett hatásterületet a közvetlen hatásterület vonalának szélétől számított további 100-100 m-es szélességben határoztuk meg az élőhelyek térképezésénél.

3.3. A TERV VAGY BERUHÁZÁS KIVITELEZÉSÉNEK VÁRHATÓ IDŐTARTAMA, VALAMINT A KIVITELEZÉS SORÁN VÁRHATÓ ÁTMENETI HATÁSOK BEMUTATÁSA

3.3.1. A terv vagy beruházás kivitelezésének várható időtartama

Kivitelezés várható befejezése: 2030 I. negyedév

3.3.2. A kivitelezés során várható hatások bemutatása

Hatásviselők a teljes hatásterületen belül előforduló élőhelyek, azok növény- és állatvilága.

A tervezett munkák során az új kerékpárút szakaszok felújítása okoz élőhelyátalakulást. A vizsgált útszakaszon a beruházás során egy meglévő kerékpárút felújítása valósul meg.

Az élőhelyek fragmentációja a beruházás következtében elviekben felmerülő hatás, azonban a vizsgált szakaszon ennek jelentősége korlátozott. A tervezett nyomvonal többnyire már meglévő közlekedési infrastruktúrák – utak, főút, illetve vasútvonal – közvetlen közelében halad, így az élőhelyek feldarabolódása alapvetően már jelen lévő hatás. Ennek megfelelően a beruházás nem eredményez számottevő többlet-fragmentációt.

Vizes élőhelyek (a hatásterületen ezek jellemzően időszakos vízfolyások) kivitelezés során a munkagépekből vagy a felhasznált vegyszerekből származó szennyezőanyagok bejutása a felszíni vizekbe súlyos környezeti kockázatot jelenthet. Bár a szennyezés kiindulópontja rendszerint lokális, az élővizek áramlása és vízszállító kapacitása miatt a szennyezés gyorsan eljuthat a közvetlen környezeten túlra, és távolabbi élőhelyeket is érinthet. Már kis mennyiségű olajszármazék is kiterjedt vízfelületet tud beszennyezni, vékony filmréteget képezve a víz felszínén, amely gátolja az oxigén diffúzióját és a vízi élőlények légzését, valamint mérgező hatást is gyakorolhat a vízi szervezetekre. Hasonlóképpen, a vegyszerek, üzemanyagok és kenőanyagok vízbe jutása hosszú távon a vízi ökoszisztémák szerkezetének átalakulásához, élőhelyek leromlásához vezethet.

A fakivágás a vegetációs időszakban közvetlen veszélyt jelent a fészkelő madarakra, mivel a fákon és cserjékben költő védett fajok fészekaljának elpusztítását eredményezheti. Ez közvetlenül sérti a természetvédelmi jogszabályokat, hiszen a fészkek, tojások és fiókák elpusztítása tilos. A fakivágás így jelentős negatív hatással lehet a helyi madárpopulációk állományára, különösen a költési időszakban érzékeny fajok esetében.

A 15. szakaszon található természetközeli élőhelyek környezete fontos táplálkozóterületként szolgál több közösségi jelentőségű faj, mint a kék vércse (*Falco vespertinus*) és a fekete gólya (*Ciconia nigra*) számára. A kivitelezési munkálatokhoz kapcsolódó zavarás, zaj, csökkentheti e fajok számára a terület elérhetőségét, és rontja a táplálkozási lehetőségeket. A táplálkozóhelyek átmeneti kiesése költési időszakban érinti érzékenyen a madarakat, mivel ekkor az energiaigényük fokozott.

A munkálatokkal járó zavarás (pl. zaj- és porterhelés) a jelenleg is üzemelő közutak mellett megvalósuló szakaszokon enyhének minősül, mivel az utakon járó gépjárművek eleve egyfajta zavarási szintet képviselnek. Az érintett védett fajok szempontjából nem jelenti annak érdemi szintemelkedését, azonban az eddig kevésbé használt földutak mentén jelentősebb zavarásra kell számítani.

Az építés során megváltozik a környező élettér is, hiszen munkálatokhoz szükséges kapcsolódó létesítmények (ideiglenes telephelyek, szerelőtér, depónia) kialakítása is átmeneti élettér és élőhely csökkenést eredményezhet. Ez a tevékenység akkor jelentős, ha ezeket a helyeket és főleg a felvonulási utakat természetvédelmi szempontból értékes területeken helyezik el. Ilyen esetben,

amennyiben lehetőség van rá, máshol kell kialakítani ezeket a helyeket, vagy ha a műszaki technológia ezt nem teszi lehetővé, akkor minimalizálni kell az élőhely-igénybevételt.

Az építés során a szállítás és építés okozta megnövekedett nehézgépjármű-forgalommal kell számolni, ami ideiglenesen a környezeti elemek többletterhelését okozhatja (levegőszennyezés, többlet zajkibocsátás stb.). Ezek ideiglenesen a közeli élőhelyeken lévő élővilágra is hatnak (különösen a területen észlelt madárfajok esetében releváns hatás). Egyes helyeken a rendszeres emberi jelenlét az eddigiehez képest is nagyobb zavaró hatással jár, így adott esetben egy kisebb elvándorlás ennek következménye is lehet, de a kivitelezés időszakában mindenképpen átrendeződik a potenciális táplálkozóterület, különösen a zavarásra érzékeny fajok számára (fekete gólya, kék vércse). Ez a fokozott zavarás az üzemeltetési időszakban ugyanakkor jelentősen csökken, illetve várhatóan meg is szűnik.

Az építés okozta járulékos, ideiglenes területfoglalások hosszú távon reverzibilisek. Ezek esetében a talaj termőrétege nem kerül eltávolításra, így annak magbankjából a növényzet regenerációja megvalósulhat. Természetesen a regenerációhoz szükséges idő függ a vegetáció jellegétől és természetességétől.

Minden építéskor számolni kell a természetes növény- és talajtakaró bolygatásával is, amely teret engedhet a tájidegen agresszív fajok új helyeken történő megjelenésének, illetve terjedésének. A szabad talajfelszínekre visszatelepülő növényfajok közül az invazív fajok megtelepedésének valószínűsége nagy. Az özönnövények terjedésének kedvez az élőhelyek feldarabolódása és az új szegélyek kialakulása.

A nyomvonalas létesítmények, így a közutak rendszeres növényzeti kezelésen kívül eső szegélyében általában megjelennek és terjednek egyes inváziós növényfajok. A hatásterületen elsősorban több inváziós faj (akác, ostorfa, zöld juhar, bálványfa, gyalogakác, betyárkóró, egynyári seprence, selyemkóró) előretörése várható. Ideiglenesen (az építés időszakában és az azt követő évben) a száraz mezsgyéekben és a felhagyott szántókon gondot okozhat a parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*). Az özönnövények megjelenése csak akkor tekinthető átmeneti hatásnak, ha az irtásukról gondoskodnak, a terjedésüket megakadályozzák.

3.3.3. Az üzemelés során várható hatások bemutatása

Az üzemelés során negatív hatás az élőhelyek minőségében bekövetkező változás. A közlekedésből származó zaj- és fényhatások zavaró hatással vannak a terület élővilágára.

A beruházás a vizsgált Natura 2000 területnek csak a szélén valósul meg, ezáltal fragmentáció nem valószínű. A szegélyhatás növekedése azonban nagyobb mértékű az építési szakaszban, a járulékos területfoglalások következtében és ez egyes fajoknak a terület belsőbb részeibe, valamint más közeli élőhelyekre történő elvándorlását eredményezheti. Ez a szegélyhatás, az út korábbi használatából adódóan, az üzemelés során a korábbi állapotra fog visszaállni és az elvándorolt állatfajok újonnan történő megtelepedése is valószínűsíthető.

A létrejövő szegélyek teret engednek olyan fajok terjedésének, amelyek egy stabil beállt élőhely esetében nem tudnak tartósan megtelepedni, azonban a zavarásnak kitett szegélyekben könnyen tudnak terjedni. Ezek között sokszor zavarástűrő és inváziós fajokat találunk.

Az aszfalt hőelnyelő képessége sokkal nagyobb, mint a környező természetes élőhelyeké, így az út a hőmérséklet emelkedését okozza, ami vonzó lehet egyes változó testhőmérsékletű állatfajok esetében, ami a gázolásuk esélyét növeli. A területen található jobb állapotú vizes élőhelyei hulló és kételtű fajok számára biztosítanak búvó és táplálkozó helyet, emiatt az elütés kockázata folyamatosan jelen van.

A nyomvonalas létesítmény „negatív ökológiai folyosóként” is működik, azaz teret enged a tájra nem jellemző, agresszív, nem őshonos fajok terjedésére, megtelepedésére és elszaporodására. A

terjedésre vonatkozóan számos szakirodalom ismert, amelyekből kiderül, hogy a jó terjedőképességgel rendelkező fajok nagy távolságokat képesek megtenni, rövid időn belül. Az inváziós fajok képesek a természetes növénytakasulásokba beépülve azokat átalakítani, az őshonos fajokat kiszorítani, amelynek eredménye a biodiverzitás csökkenése. A jelen esetben az tervezett út és a híd is inváziós fajokkal terhelt területeken halad keresztül és már nem érintenek olyan természetszerű élőhelyeket, amelyek inváziótól még mentesek lennének. Az üzemelés során a szaporító képletek elsodródásának és a még nem fertőződött területekre jutásának a valószínűsége nagy.

3.4. A TERV VAGY BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES (TERÜLETFOGLALÁSSAL JÁRÓ) LÉTESÍTMÉNYEK ISMERTETÉSE

A tervezett fejlesztés fő eleme az útpálya és kapcsolódó létesítményeinek (pl. útpadka) kiépítése. A Natura 2000 terület szélén, a 0+751 km szelvényben a Felső-Tápió-patakot keresztező híd felújítása fog megvalósulni.

A másik érintett helyszínen a vasúti sínek túloldalán fog megvalósulni a kivitelezés, ahol a meglévő földút szilárd aszfaltburkolatot kap. Natura 2000 terület természetközeli élőhelyei csak közvetett hatásterület által érintettek, a közvetlen beavatkozások a meglévő kerékpárútra (és egy meglévő hídra) korlátozódnak.

3.4.1 táblázat: Natura 2000 terület közvetlen érintettsége

<i>Szakasz</i>	<i>Szelvények</i>	<i>Érintett Natura 2000 terület</i>	<i>Érintett terület nagysága (m²)</i>	<i>A tervezett beavatkozás jellege</i>
15. (TA-2)	0+650 – 0+970	Felső-Tápió (HUDI20019)	1.600	meglévő kerékpárút kopórétegcsereje és meglévő műtárgy (híd) felújítása

3.5. A TERV VAGY BERUHÁZÁS TELJES HATÁSTERÜLETÉN A TERMÉSZETI ÁLLAPOT JELLEMZÉSE

A tervezett kerékpárút a Felső-Tápió (HUDI20019) határán fut, egy hozzávetőleg 300 méteres szakaszon közvetlenül érintve azt.

A 16. tervezési szakasz SZ-1 jelű szakasza (0 és 1+200 szelvények között) párhuzamosan halad a Felső-Tápió Különleges Természetmegőrzési Területet (HUDI20019) határával, attól hozzávetőleg 30 méteres távolagra, itt azonban közvetlen igénybevétel nem várható.

Munkánk során a természetmegőrzési területre vonatkozó SDF lapra, a tárgyi Natura terület fenntartási tervére, valamint a saját adatgyűjtéseink eredményére támaszkodtunk.

A terepi adatgyűjtések során törekedtünk a tervezési terület alapos bejárására, hogy annak élővilágáról megfelelő képet kapjunk.

A teljes természetmegőrzési terület nagy kiterjedésű, emiatt a kijelölését a közösségi jelentőségű élőhelytípusok valamint közösségi jelentőségű növény- és állatfajok jelenléte támasztotta alá.

Az állapot leírásnál – az áttekinthetőség kedvéért – a továbbiakban kizárólag a beruházási terület által érintett részt és közvetlen környezetét mutatjuk be.

Élőhelyek, flóra és fauna

A tervezett beruházás teljes területét tekintve az agrár élőhelyek dominálnak, kisebb gyepek vagy cserjések foltok szakítják meg helyenként. A legnagyobb kiterjedésű összefüggő, jó természetességű élőhely a Natura 2000 területen található, így a továbbiakban arra koncentrálunk, a Natura 2000 dokumentációban pedig kizárólag a Natura 2000 területekre jellemző információkat tüntetjük fel.

A beruházási terület egy szárazodó üde élőhely. Egy patakot keresztez az útvonal, amelynek a partján főként inváziós fajok által uralt magaskórós állományok és erdőfoltok találhatók. A területen nagyobb kiterjedésben megtalálható mocsárrétek szárazodása miatt annak élővilága átalakulóban van. Az inváziós fajok aránya mindegyik élőhely típusban magas.

A 15. szakasz Tápiószecső belterületén indul, alapvetően a meglévő kerékpárút nyomvonalát követve. A nyomvonal ezt követően zavart, de állandó vegetációval jellemezhető élőhelyek között vezet tovább. A Felső-Tápió keresztezési szakaszánál azonban természetközeli élőhelyek is előfordulnak, amelyek egyúttal Natura 2000 besorolás alá tartoznak. A közvetett hatásterületen D34 - mocsárrétek találhatók, amelyekben a jobb vízellátottságú foltokra jellemző fajok, így például az őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) is jelen vannak.

3.5.1. ábra: Mocsárrét a Felső-Tápió mentén, középen a fekete gólyákkal.

A bejárások során több fekete gólya (*Ciconia nigra*) egyedet is megfigyeltünk, amelyek a közvetett hatásterületen kerestek táplálékot. Bár fészkelőhelyük nem található a vizsgált térségben, jelenlétük egyértelműen mutatja, hogy a Felső-Tápió mentén kialakult üde gyepek a faj számára releváns táplálkozóhelyet biztosítanak. A területen emellett a sisakos sáska (*Acrida ungarica*) és a nagy gyöngyházlepke (*Argynnis aglaja*) is előfordultak.

A Felső-Tápióban a bejárás idején vízborítás nem volt kimutatható

B5 – Nem zsombékoló magassárrétek:

Ezen a sásfajok által uralt élőhely a vizsgált területen, amelyen jelen van a mocsári nőszirm (*Iris pseudacorus*) és a réti fűzény (*Lythrum salicaria*). Egyes részein a területnek megjelenik a törékeny fűz (*Salix fragilis*) is, amely az üde és nedves cserjések egyik állományalkotó faja, ezáltal ezeket az élőhelyeket vegyes kategóriába (B5 x P2a) soroltuk. Inváziós fajok közül a magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) a legjellemzőbb.

D34 x OC – Mocsárrétek x Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek:

Ebbe a kategóriába soroltuk a még természetes mocsárréti fajokat tartalmazó, de már nagy mértékben szárazodó területeket. Az élőhelyen megtalálható a réti ecsetpázsit (*Alopecurus pratensis*), az őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) és a fekete nadálytő (*Symphytum officinale*). A kiszáradó részeken (leginkább a szélsőbb, úthoz közelebbi területek) az inváziós fajok, mint a közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*), parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) és az egynyári seprence (*Erigeron annuus*) magas borítottsági aránya figyelhető meg.

OC x H5b - Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek x Homoki sztyeprétek:

A hatásterület Natura 2000 területén található zárt homoki élőhely. A területen megtalálható a pusztai csenkesz (*Festuca rupicola*), a kunkorgó árvalányhaj (*Stipa capillata*), szürkekáka (*Scirpoides holoschoenus*). A terület szélső részei jelentősen degradálódtak, ezeket OC kategóriába soroltuk. Itt jelentős az inváziós fajok jelenléte is, mint a közönséges selyemkóró (*Asclepias syriaca*) és a fehér akác (*Robinia pseudoacacia*).

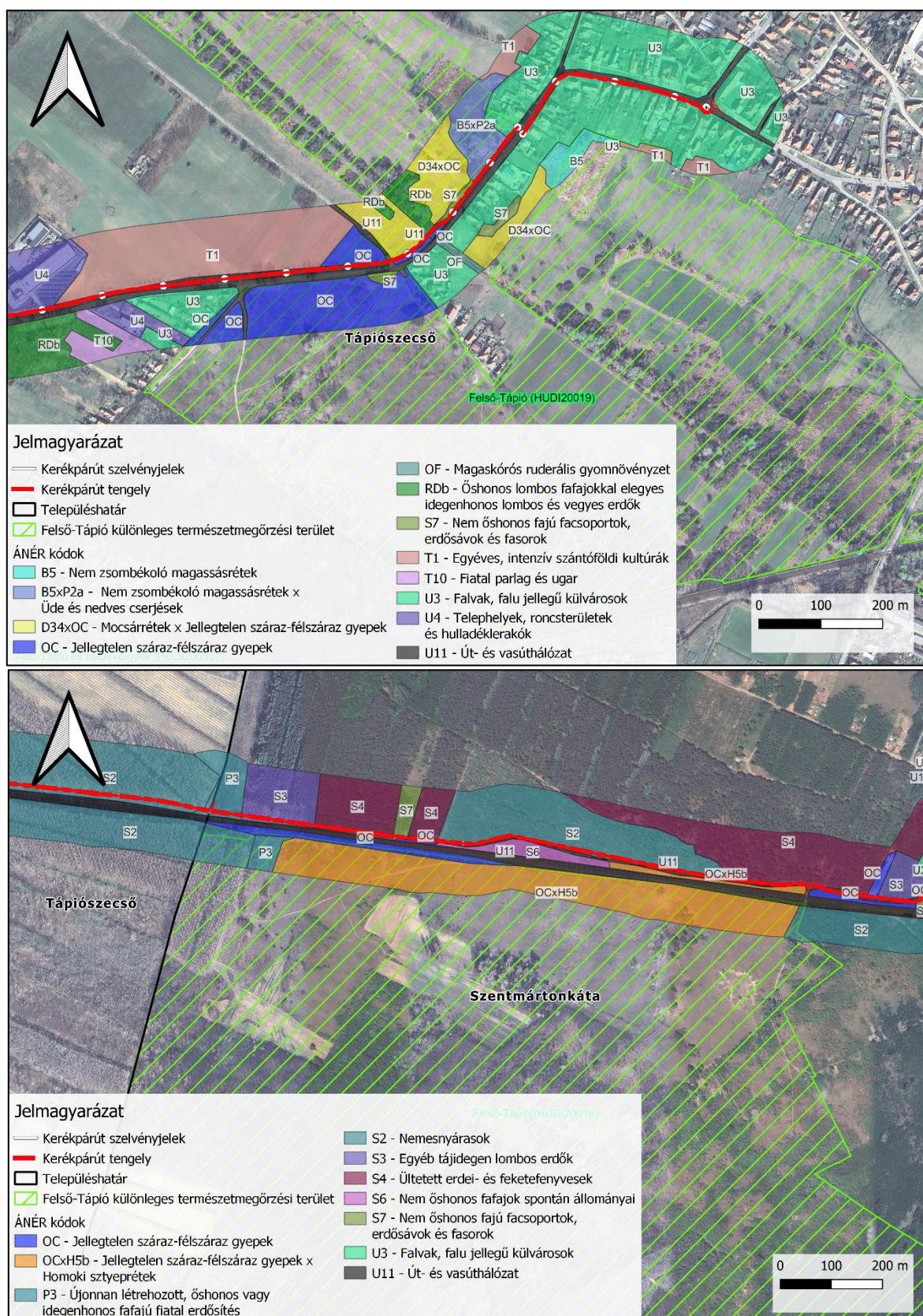
RDb - Őshonos lombos fafajokkal elegyes idegenhonos lombos és vegyes erdők:

A patakot kísérő, főként fűz fajokból (*Salix alba*, *Salix fragilis*) álló állomány, amely tartalmaz inváziós fafajokat is. Ilyenek a fehér akác (*Robinai pseudoacacia*) és a zöld juhar (*Acer negundo*).

S7 - Nem őshonos fajú facsoportok, erdősávok és fasorok:

Az út mentén található ültetett fasorokat soroltuk ebbe a kategóriába, amely ezüst juharból (*Acer saccharinum*), a másik helyszínen pedig fehér akácból (*Robinia pseudoacacia*) áll.

3.5.1. ábra: ÁNÉR élőhelytípusok előfordulása a projektterület Natura 2000 besorolású részein

Tápiószecső külterületén, a bejárások során, a Natura 2000 területen fekete gólyák (*Ciconia nigra*) és kék vércse (*Falco vespertinus*) előfordulását is megfigyeltük. A hatásterület gyepterületei és nedves élőhelyei megfelelő táplálkozóterületet jelentenek ezeknek a fajoknak.

3.5.2. táblázat: Közösségi jelentőségű madárfajok a beruházási terület környezetében

Magyar név	Latin név
Fekete gólya*	<i>Ciconia nigra</i>
Kék vércse*	<i>Falco vespertinus</i>

Megjegyzés: A csillaggal jelzett faj bár közösségi jelentőségű nem szerepel a terület SDF-lapján, így nem tekinthető a területre jellemző jelölőfajnak

Az egyéb (természetvédelmi oltalom alatt álló, de nem közösségi jelentőségű) védett állat és növényfajok elterjedését, valamint az élőhely részletes ismertetését a párhuzamosan készülő Előzetes vizsgálati dokumentáció részletezi.

4. A BERUHÁZÁS KEDVEZŐTLEN HATÁSAI

4.1. A VÁRHATÓ TERMÉSZETI ÁLLAPOTVÁLTOZÁS LEÍRÁSA A BERUHÁZÁS MEGVALÓSULÁSÁT KÖVETŐEN VAGY ANNAK KÖVETKEZTÉBEN

4.1.1. Közösségi jelentőségű élőhelyekben várható állapotváltozás

A tervezett beruházás megvalósulása során a közösségi jelentőségű terület közvetlen igénybevétele nem kell számolni, mivel a beruházás során a tárgyi szakasz (15. szakasz) esetében a meglévő kerékpárút aszfalt burkolatának cseréje és a területen található műtárgy felújítása fog megvalósulni.

A másik helyszín (16. szakasz) csak a közvetett hatásterületen található, a tervezett beavatkozások és Natura terület között pedig egy nagy forgalmú vasút így közvetlen hatás itt nem várható.

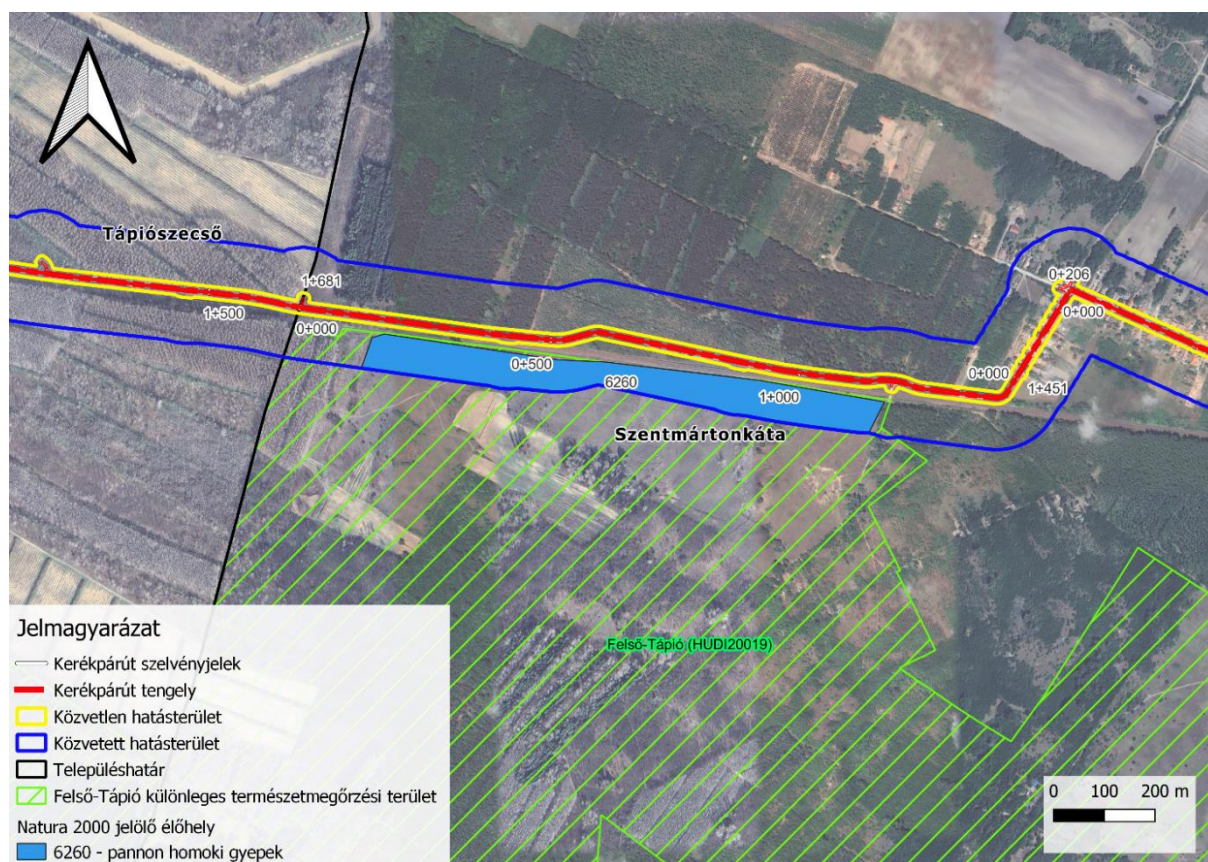
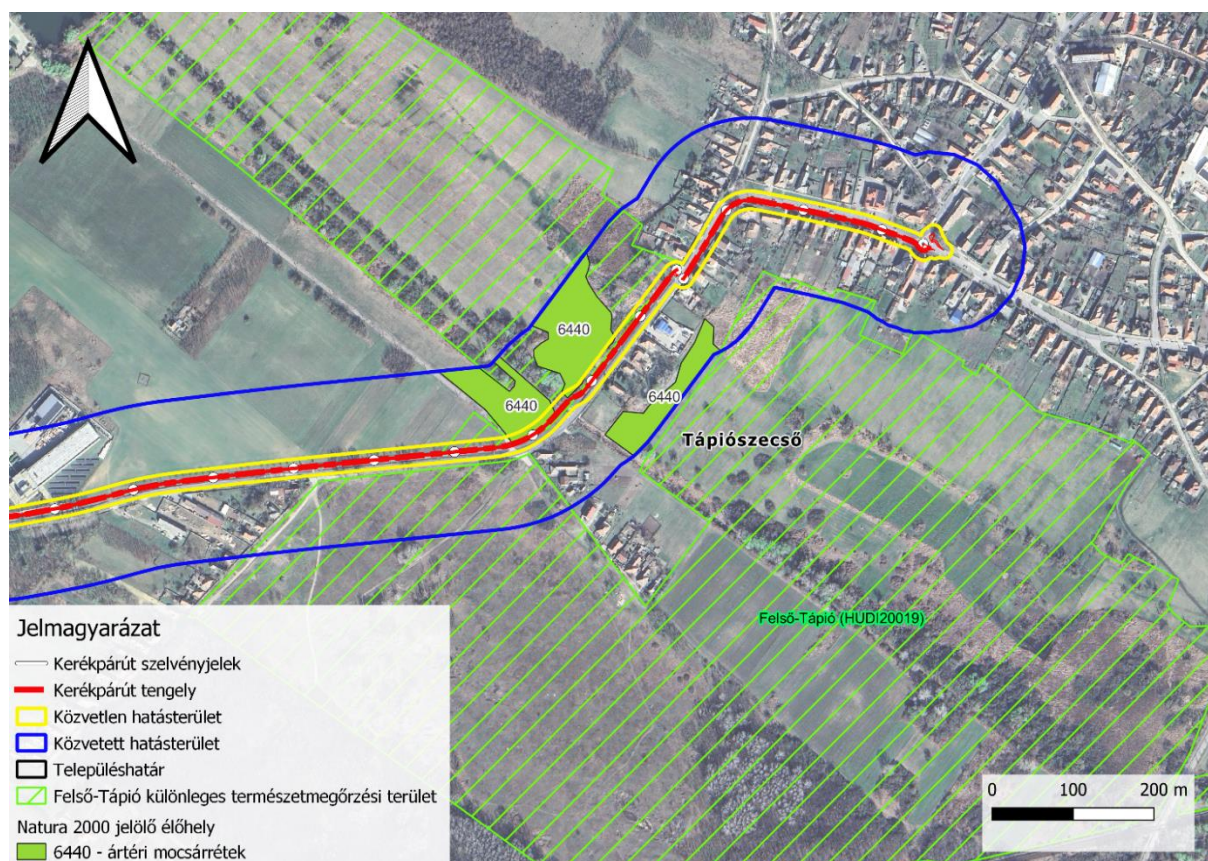
A Natura területen található Felső-Tápió patak partján lévő cserjesáv és fasor közösségi jelentőségű madarak számára jelenthet potenciális fészkelőhelyet, ezek eltávolítása esetlegesen élőhelyvesztésként jelentkezhet.

A területeken található különböző természetközeli élőhelyek, ideális táplálkozó helyként szolgálnak különböző jelölő emlős és madárfajoknak.

Kiemelt közösségi jelentőségű élőhelyek közvetlen területi érintettsége a kivitelezés során nem várható, azonban a járulékos területfoglalások a Natura 2000 területeken pedig kerülendőek.

Közvetett hatásként jelentkezik a munkálatok során megbolygatásra kerülő talajfelszíneken megjelenő özönnövények, gyomok elszaporodásából adódó propagulumterhelés is.

4.1.1. ábra: Közösségi jelentőségű élőhelyek a tervezett beruházás hatásterületén

4.1.1. táblázat: A beruházás közvetett hatásterületén belül előforduló élőhelyek és a rájuk vonatkozó hatások becsült mértéke

Kód	Élőhely neve	Az élőhely státusza a hatásterületen	A várható hatás mértéke
6440	Ártéri mocsárrétek	Közvetett érintettség	2,13 ha
6260	pannon homoki gyepek	Közvetett érintettség	6,72 ha

4.1.2. Natura 2000 jelölő és a hazai jogszabályok által védett fajok állományaiban várható állapotváltozás

A nyilvántartott jelölő fajok egyedeit nem észleltük a hatásterületen, a területen előforduló jelölő fajok egy része vízhez kötötten él, így a nyári időszakban kiszáradó vízfolyások nem biztosítanak számukra megfelelő élőhelyet. Ennek következtében ezek a fajok csak időszakosan vannak jelen a vizsgált területen, a vizes élőhelyekbe jutó szennyezések befolyásolhatják az állományukat, ez azonban kiküszöbölhető körültekintő munkavégzéssel, ennek érdekében védelmi javaslatot is megfogalmaztunk.

Közösségi jelentőségű növényfajok jelenlétét a közvetlen hatásterületen nem észleltük, így a tervezett beavatkozás vélhetően nem lesz rájuk hatással.

Terepi bejárásunk tapasztalatai alapján a Natura terület SDF lapján nem szereplő jelölő fajok egyedei közül a fekete gólya és a kék vércse alkalomszerűen vannak jelen a hatásterületen, az ő esetükben a táplálkozóterületek ideiglenes átrendeződése merülhet fel, ez a hatás várhatóan elsősorban a kivitelezés idején, ideiglenes jelleggel jelentkezik majd.

Az őszi vérfű jelenlétét (vérfű hangyaboglárka tápnövénye) néhány helyszínen észleltük bejárásunk során, virágzó példányaikon a vérfű hangyaboglárka petének jelenlétét nem tudtuk igazolni.

A szaproxilofág rovarok jelenlétének nem kedvez, hogy a közvetlen hatásterületen idős, odvasodó fák nem találhatók, amelyek számukra megfelelő élőhelyet biztosíthatnának. Ennek következtében a fajcsoport tartós előfordulása a vizsgált területen nem feltételezhető.

4.2.1. táblázat: A nyomvonal hatásterületén belül előforduló jelölő fajok és a rájuk vonatkozó hatások becsült mértéke

Fajnév	Tudományos név	A faj státusza a hatásterületen	A várható hatás mértéke
kisfészekű aszat	<i>Cirsium brachycephalum</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
homoki nőszirm	<i>Iris humilis ssp. arenaria</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
homoki kikerics	<i>Colchicum arenarium</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	A közvetett hatásterület a faj táplálkozóhelye	Nem várható jelentős hatás
vérfű-hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	Nem észleltük, de a tápnövénye jelen van a területen.	Nem várható hatás

Fajnév	Tudományos név	A faj státusza a hatásterületen	A várható hatás mértéke
szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	közvetett hatásterület a faj táplálkozóhelye	Nem várható jelentős hatás
skarlábogár	<i>Cucujus cinnaberinus</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
lápi póc	<i>Umbra krameri</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
réti csík	<i>Misgurnus fossilis</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
vágó csík	<i>Cobitis taenia</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
dunai tarajosgöte	<i>Triturus dobrogicus</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
mocsári teknős	<i>Emys orbicularis</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
ürge	<i>Spermophilus citellus</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
vidra	<i>Lutra lutra</i>	Nem fordul elő a hatásterületen	Nem várható hatás
fekete gólya*	<i>Ciconia nigra</i>	Megtalálható a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás
kék vércse*	<i>Falco vespertinus</i>	Megtalálható a hatásterületen	Nem várható jelentős hatás

*- A terület hivatalos SDF lapján nem szerepelnek (az adott site esetében nem jelölő fajok), de bejárásaink során észleltük a jelenlétüket.

4.2. A NATURA 2000 TERÜLET CÉLKITŰZÉSEIVEL KAPCSOLATBAN VÁRHATÓ HATÁSOK BECSÜLT MÉRTÉKE

A Natura 2000 területekre vonatkozó fenntartási tervek és az EU hivatalos honlapján lévő kezelési célkitűzések fogalmazzák meg a Natura 2000 területek hosszútávú fenntartását, természetvédelmi célú kezelésekkel, támogatásokkal vagy szükséges mértékű korlátozásokkal elérendő természeti állapotot.

Az egyes fenntartási tervben és SDF lapon feltüntetett célkitűzések megvalósítását néhány esetben kis mértékben befolyásolhatja, ez elsősorban a bolygatott talajfelszínek inváziós fajok térhódításának való kitettségéből következik.

Az emberi eredetű zavaró hatások mérséklését célzó célkitűzést az építési időszakban hátráltatja az építkezés, azonban ez ideiglenes hatásnak tekinthető.

A későbbiekben szintén megjelenik valamekkora zavaró hatás az út üzemelése során, azonban ez a hatás a Natura 2000 területet csak kis mértékben érinti, lokális jellegűek és a Natura terület peremét érintik, ezek a hatások pedig alapállapotban, napjainkban is jellemzőek.

4.5.1. táblázat: A beruházás várható hatásainak értékelése a Natura 2000 terület célkitűzéseire vonatkoztatva

Célkitűzések	Várható hatások a célkitűzések megvalósítása tekintetében
Általános célkitűzés	
A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot és a kedvező természetvédelmi állapottal összhangban lévő gazdálkodás feltételeinek biztosítása.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
Specifikus célkitűzések	
A területen található jó állapotú pannon homoki gyepek, égeresek, kékperjés láprét, mészkedvelő üde láprét kiterjedésének, szerkezetének, fajkészletének megőrzése.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A területen található lápi póc, ürge, szarvas álganéjtúró, homoki kikerics és homoki nőszirm állományok fennmaradásának biztosítása.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
Nem véghasználható a tíz éves erdőtervezési cikluson belül - jelölő élőhely típusonként vizsgálva -több idős erdőállomány, mint amennyi korosodásával belép a hasonló ökológiai funkciót ellátni képes korosztályokba.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A jelölő erdei élőhelyek állományaiban a tájidegen fajok elegyaránya nem növekedhet.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását hátráltathatja, de nem akadályozza.
A többlet vízhatástól függő jelölő élőhelyek számára a megfelelő vízellátottság és vízháztartás biztosítása, vízjárást negatívan befolyásoló vízrendezési beavatkozások nem végezhetőek.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
Invazív fajok, különösen a selyemkóró, kanadai aranyvessző, zöld juhar, fehér akác, bálványfa, feketefenyő által veszélyeztetett jelölő gyeptársulások megóvása a degradációtól, az invazív fajok terjedésének megállítása, állományaik csökkentése.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását hátráltathatja, de nem akadályozza.

Célkitűzések	Várható hatások a célkitűzések megvalósítása tekintetében
Az aktuális természeti állapothoz igazodó legeltetési/kaszálási rendszer kialakítása a jelölő gyeptípusok területén a túlhasználat / alulhasználat elkerülése érdekében.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A jelölő erdei élőhelyek állományában előtérbe szükséges helyezni a folyamatos erdőborítást biztosító, vagy ahhoz funkciójában jobban közelítő használatok alkalmazását, valamint közelíteni szükséges a lombkorona-, cserje-, lágyszárú szint faji, életkori összetételét a természetes állapotokhoz.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A Szentmártonkátai Gicei-hegy és a nagykátai Cseh-domb homokbuckáin a nyílt homokpusztagyepek helyreállítása, invazív fajok irtása, akácosok esetében fokozatos fafajcserés felújítás.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
Felső-Tápió menti mocsárréteken az aranyvessző eltávolítása.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
Felső-Tápió mellett lévő egykori medermaradványok vízutánpótlásának kialakítása.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
A becserjésedés / alulhasználat miatt leromlott képerjés láprétek és mocsárrétek gyepké alakítása és fenntartása extenzív mezőgazdasági használat, a lápcserjések túlzott térfoglalásának megakadályozása.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.
91E0 élőhely javítására fafajcsere az élőhelyre eredetileg jellemző őshonos fajok (fehér fűz, enyves éger fekete nyár) telepítésével, és új ligeterdő állományok kialakítása.	A beruházás a célkitűzés megvalósítását nem akadályozza.

5. ALTERNATÍV (EGYÉB ÉSZSZERŰ) MEGOLDÁSOK

5.1. A TERVEZŐ, ILLETVE BERUHÁZÓ ÁLTAL TANULMÁNYOZOTT ALTERNATÍV MEGOLDÁSOK BEMUTATÁSA (A TÉRBELI KITERJEDÉS, ELHELYEZKEDÉS, NAGYSÁGREND, MÓDSZER SZEMPONTJÁBÓL)

A meglévő kerékpáros infrastruktúra felújítása az érintett Natura 2000 szakasz esetében egyértelműen a legkisebb igénybevétellel járó műszaki megoldás.

A nyomvonalat elmozgatva nagyobb Natura 2000 érintettség merülne fel.

6. A MEGVALÓSÍTÁS INDOKAI

6.1. A TERV VAGY A BERUHÁZÁS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK SZÜKSÉGSZERŰSÉGÉNEK INDOKAI

A terv vagy a beruházás megvalósításának szükségszerűségét a következő indokok valamelyike támasztja alá (a kívánt rész megjelölendő):

- társadalmi vagy gazdasági természetű, kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben az kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt nem veszélyeztet);
- emberi egészség vagy élet védelme;
- a közbiztonság fenntartása, megőrzése vagy helyreállítása;
- a környezet szempontjából kiemelt jelentőségű kedvező hatás elérése;
- a fenti kategóriákba nem sorolható, egyéb kiemelt fontosságú közérdek (amennyiben kiemelt jelentőségű élőhelytípust vagy fajt veszélyeztet);
- a fenti kategóriákba nem sorolható beruházás, amely kiemelt jelentőségű élőhelytípust, vagy fajt nem veszélyeztet.

7. A KEDVEZŐTLEN HATÁSOK MÉRSÉKLÉSE

7.1. ÁLTALÁNOS INTÉZKEDÉSEK

Építésre vonatkozó javaslatok

Javasoljuk a kivitelezési munkálatok megkezdését megelőző időszakban, majd a kivitelezés során folyamatosan egy állandó Élővilágvédelmi szakfelügyelet biztosítását.

A természetvédelmi szempontból értékesebb, védendő természeti területeken (gyepek, erdők, erdősávok, fasorok), illetve Natura 2000 területek környezetében a munkálatokat előzetesen egyeztetni szükséges a DINPI szakembereivel.

A munkálatok lehetőség szerint száraz talajviszonyok mellett végezhetők, törekedve a legkisebb területi igénybevételre.

A fészkelési időszakban (április 1.-július 31.) a humuszdeponiákat, valamint a 20 cm-nél magasabb függőleges falakat a munkavégzés 5 napot meghaladó szüneteltetése esetén (amennyiben az adott időszakban további munkavégzést terveznek) sűrű szövésű hálózattal le kell takarni egyes madárfajok (pl. gyurgyalag) fészkelésének megakadályozása érdekében.

Az építési tevékenységek során keletkező meredek falú mélyedéseket (pl. munkaárkok) nem szabad több napig fedetlenül hagyni, mert az a kisemlősök, kétéltűek egyedeinek pusztulását okozhatja. E mélyedések betöltése, földmunkái során meg kell arról győződni, hogy nincsenek-e beléjük hullott állatok, s a munkát csak ezek kimentése után szabad folytatni.

Amennyiben a vizes élőhelyeket közvetlenül érintő munkálatokat a kétéltűek jellemző szaporodási időszakán (március-május) kívülre ütemezik a békák utódnevelésére kifejtett potenciális negatív hatás nem jelentkezik. A vizes élőhelyeken potenciálisan jelen lévő hüllők és kétéltűek hibernációs periódusa (november-március) kiemelten érzékeny időszak, így az ezeket az élőhelyeket érintő munkálatokat javasolt ezen az időszakon kívülre ütemezni.

A kivitelezési munkák során felhasznált vegyszerek, valamint a munkagépekből származó üzemanyagok és kenőanyagok vizes élőhelyek, felszíni vizek közelében nem juthatnak a környezetbe. A gépek tankolását és karbantartását csak kijelölt, szigetelt felületen szabad végezni, a vegyszerek és üzemanyagok tárolásához megfelelő kármentő tálcát vagy mobil kármentő egységet kell alkalmazni. A munkavégzéshez szükséges mennyiségben felüli anyagokat vizes élőhelyek közelében tilos tárolni.

Üzemeltetésre vonatkozó javaslatok

Az inváziós fajok további terjedésének esélye igen magas, ami ellen védekezni szükséges. Az üzemelési időszak első három-öt évében a talajfelszín bolygatásával érintett területek rendszeres (évente minimum kétszeri, optimálisan háromszori) kaszálása, szárazítása szükséges az inváziós fajok megtelepedése, illetve terjedésének megakadályozása érdekében. A kezelés eredményét szakembernek kell ellenőrizni, és az alapján további intézkedések is szükségesek lehetnek.

Az ideiglenes területfoglalások felhagyása után a hátrahagyott sérült talajfelszínek rekultivációját őshonos, tájra jellemző fajok felhasználásával kell megtenni.

Az üzemelési időszakban az útrézsűk rendszeres kaszálása szükséges az inváziós fajok megtelepedése, illetve terjedésének megakadályozása érdekében.

A tájidegen özönnövények terjedése ellen az alábbi módon szükséges védekezni:

- fehér akác (*Robinia pseudoacacia*) – A munkaterület növényzettől való megtisztítása során az akáccal fertőzött területeken egyrészt gyökérsajakkal, másrészt – főleg égetések következtében – hő hatására a talajban lévő magkészlet stimulálódik, és intenzív csírázása kezdődik meg a következő évben. Terjedését vegyszeres gyomirtással lehet megakadályozni.
- zöld juhar (*Acer negundo*) – A megjelenő egyedek visszavágása, a magtermés megakadályozása.
- magas aranyvessző (*Solidago gigantea*) – A földmozgatások során rizómáival fertőzött humuszos réteg szétterítése előtt annak átdarálása szükséges, mivel az 5 cm-nél rövidebb rizóma darabok már nem hajtank ki. Kaszálással jól féken tartható, de teljesen nem távolítható el.
- hibrid japánkeserűfű (*Fallopia x bohemica*) – Főleg rizómadarabokkal terjed, ezért a földmunkák során az innen származó földet máshol felhasználni nem szabad! Vegyszeres gyomirtással és mechanikus irtással lehet ellene védekezni (előbbit a Sajó közelsége korlátozza). A legnehezebben viaszorítható özönnövényünk
- parlagfű (*Ambrosia artemisifolia*) – A nyílt talajfelszínek mielőbbi gyepesítésével, valamint kaszálással lehet ellene védekezni.

7.2. SPECIÁLIS INTÉZKEDÉSEK

Építésre vonatkozó javaslatok

A Natura 2000 területeket érintő bármilyen, már engedélyezett beavatkozás kivitelezését (pl. depóniák, parkolók helyének megválasztása, terepi szállítás és közlekedés) előzetesen egyeztetni kell az illetékes Nemzeti Park Igazgatóság (Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság) Természetvédelmi Őrszolgálatával.

A Natura 2000 területekkel szomszédos munkaterületet a védendő területtől ideiglenes védőkerítéssel kell elválasztani az építési munkálatok idejére a teljes tervezési területen. A védőkerítés magassága legalább 1,5 m legyen, és zárja le az érintett szakaszon található olyan, a védett vagy Natura 2000 területre fizikailag bevezető utat és nyomot is, amelyek a hrsz. szerinti nyilvántartásban földútként nem szerepelnek. A környezettől eltérő színezetű, tartós műanyag rácsot vagy fémhálót javasunk kifizetni, amit minden munkagép-kezelő egyértelműen azonosítani tud. Az ideiglenes kerítést meg kell építeni az első munkavégzést megvalósító teherautók megérkezése előtt, illetve a munkagépek felvonulása előtt.

A munkavégzésre, anyagszállításra a meglévő földút- és közúthálózat vehető igénybe, ki kell zárni annak a lehetőségét, hogy bármilyen építési forgalom juthasson a természetvédelmi szempontból értékes területekre, ill. hogy ezek területén építési törmeléket, hulladékot rakjanak le. Ennek érdekében a kivitelezés Natura 2000 területen, az Ökológiai Hálózat elemein, védett területen,

továbbá nem védett gyepek és erdők művelési ágú területeken sem hozhatók létre depóniák, anyaggyűjtőhelyek, pihenőhelyek, parkolók.

Depóniákat, anyaggyűjtő helyeket, telephelyeket az Országos Ökológiai Hálózat részét képező területeken és Natura 2000 területen nem lehet létesíteni. A Natura 2000 területekkel szomszédos munkaterületet a védendő területtől ideiglenes védőkerítéssel kell elválasztani az építési munkálatok idejére a teljes tervezési területen. A védőkerítés magassága legalább 1,5 m legyen, és zárja le az érintett szakaszon található olyan, a védett vagy Natura 2000 területre fizikailag bevezető utat és nyomot is, amelyek a hrsz. szerinti nyilvántartásban földútként nem szerepelnek. A környezettől eltérő színezetű, tartós műanyag rácsot vagy fémhálót javasolunk kifeszíteni, amit minden munkagép-kezelő egyértelműen azonosítani tud. Az ideiglenes kerítést meg kell építeni az első munkavégzést megvalósító teherautók megérkezése előtt, illetve a munkagépek felvonulása előtt.

8. KIEGYENLÍTŐ INTÉZKEDÉSEKRE VONATKOZÓ JAVASLATOK

A védelmi intézkedések figyelembevétele és betartása esetén kiegyenlítő intézkedésekre nincs szükség.

9. ÖSSZEGZÉS

A tervezett beruházás a Felső-Tápió (HUDI20019) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területet várhatóan közvetlenül érinti, ez szükségessé teszi a Natura 2000-es jelölő élőhelyeket és fajokat érő hatások előzetes bemutatását az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) kormányrendelet 10.§ (1) bekezdésében előírt és a 266/2008. (XI. 6.) kormányrendelettel módosított hatásbecslési dokumentáció alapján.

Natura 2000 terület közvetlen igénybevétele várható, összesen hozzávetőleg 0,2 hektár kiterjedésben.

A tárgyi projekt megvalósulása a közösségi jelentőségű fajok (fekete gólya és kék vércse) táplálkozó területét érinti, a beruházás az állományaikra legfeljebb ideiglenes hatással lehet.

A Natura 2000 terület kezelési célkitűzéseinek megvalósítását a beruházás –a javasolt védelmi intézkedések betartása mellett- nem veszélyezteti.

10. MELLÉKLETEK

10.1. ADAT- ÉS INFORMÁCIÓFORRÁSOK:

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelete az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről.
- 13/2001. (V. 9.) KöM rendelete a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről. – Magyar Közlöny 2001/53: 3446-3484.
- 100/2012. (IX. 28.) VM rendelete a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet és a növényvédelmi tevékenységről szóló 43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet módosításáról – Magyar Közlöny 2012/128: 20903
- 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészekről – Magyar Közlöny 2010/072: 14708
- Assessment of Plans and Projects Significantly Affecting Natura 2000 Sites, methodological Guidance on the provisions of Article 6(3) and 6(4) of the 'Habitats' Directive 92/43/EEC, DG Environment, EC, 2002.
- <http://natura2000.eea.europa.eu>
- TIR Közönségszolgálati modul, <http://geo.kvvm.hu/tir/>
- <http://www.novenyzetiterkep.hu/magyar/node/44?q=magyar/node/517>
- Bölöni J., Molnár Zs., Kun A., Biró M. (2007): Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer (Á-NÉR 2007). Kézirat, MTA ÖBKI, Vácrátót
- Haraszty L. (szerk.) (2014): Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon. - Pro Vértes Közalapítvány, Csákvár
- HUDI20019 Felső-Tápió kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület fenntartási terve

2025.09.02.